

Lukekaa yhdessä!

Esikoulussa, kirjastossa ja kotona

Sisältö

Avatkaa kirja ja antakaa lapsille koko maailma	
– Bagir Kwiekin terveiset	2
Tietoa inspiraatiomateriaalista	4
Kymmenen syytä lukea ääneen	5
Näin voitte työskennellä yhdessä	6
Lukekaa ääneen yhdessä lasten kanssa	8
Keskustelkaa tekstistä ja kuvituksesta	9
Kertokaa suullisesti	13
Tehkää tietoisia kirjavalintoja	14
Luokaa stimuloiva lukuympäristö	15
Tutustukaa eri teemoja ja aiheita käsitteleviin kirjoihin ..	16
Lukeminen, luominen ja leikkiminen	20
Tutustukaa kirjoitettuun kieleen	22
Ottakaa perhe mukaan	24
Lasten kaikki kielet	28
Lapset, joille ruotsin kieli on uusi	30
Kansalliset vähemmistökielet	32
Ruotsalainen viittomakieli	34
Yhteistyö kirjastojen kanssa	36
Työn tueksi	39

Avatkaa kirja ja antakaa lapsille koko maailma

– Bagir Kwiekin terveiset

Rakastan sitä tunnetta, kun saa kääntää kirjan sivuja ja lukea ensimmäiset rivit. Joudun yhtäkkiä aivan toisenlaisten tunteiden ja paikkojen maailmaan ja saan tavata ihmisiä ja olentoja, jotka ovat niin erilaisia mutta kuitenkin niin samanlaisia.

Kirjat ovat eräs ihmisen parhaista keksinnöistä. Sen takia meidän tulee jakaa ne myös seuraavan sukupolven kanssa. Lasten kanssa yhdessä lukeminen, heidän kysymyksistään keskusteleminen, satumaailmaan eläytymisen seuraaminen sekä naurun ja jännityksen jakaminen antavat unohtumattomia muistoja ja stimuloivat mielikuvitusta.

Kirjat ovat avaimia, jotka avaavat ovia. Lapsena minun tietoisuuteni muotoutui kirjojen kautta. Sain niistä paljon tietoa ja lukeminen rikastutti kieltäni. Tulin tietoiseksi meihin romaneihin kohdistuvista ennakkoluuloista ja opin käsittelemään niitä. Sain myös monia uusia ideoita ja mahdollisuuden ymmärtää toisia paremmin. Lukeminen antoi minulle rajattoman mielikuvituksen ja maailman, jossa kaikki oli mahdollista – opin ajattelevaan, tuntemaan ja ilmaisemaan itseäni vapaasti.

Avatkaa siis kirja ja antakaa lapsille koko maailma! Antakaa heille aikaanne, ja lupaan heidän antavan takaisin lämpöä, iloa ja inhimillisyyttä täynnä olevan maailman! Lukekaa lapsille, he ovat sen arvoisia.

Ystävällisin terveisin
Baki Kwiek
Ruotsin lukulähettiläs 2020–2021

Kuva: Anna von Brömssen

Tietoa inspiraatiomateriaalista

Vain mielikuvitus asettaa rajoja kirjojen käytölle. Lukeminen ja kirjallisuus ovat merkittävä osa esikoulun työstä, ja ne voivat olla väline esikoulun tavoitteiden saavuttamisessa. Lukemisen edistäminen voi kuitenkin tapahtua eri tavoin: lukeminen voi olla oma sisältönsä suuremmassa hankkeessa tai pienempi osa meneillään olevaa työtä.

Inspiraatiomateriaali *Lukekaa yhdessä!* on tuotettu yhdessä Kulttuurineuvoston Kirjastartti-hankkeen sekä Kouluviraston Kansallisen kieli-, luku- ja kirjoituskehittämiskeskuksen ja koulukirjastojen (NCS) kanssa. Aineistossa nostetaan esiin ääneen lukemisen ja luetuista teksteistä sekä kuvista keskustelun tärkeyttä esikoulussa.

Käyttäkää mielellään inspiraatiomateriaalia yhteisen oppimisen lähtökohtana sekä esikoulun opetuksen yhteisessä kehittämistyössä. Jokaista otsikkoa seuraa toimintaesimerkkejä sekä työn tueksi tarkoitettuja ehdotuksia artikkeleista, elokuvista ja muusta aineistosta, joiden avulla voitte edetä työssänne.

Ottakaa yhteyttä lähikirjastoon saadaksenne vinkkejä lapsille suunnatuista tarinoista ja tietokirjoista sekä tarinankerrontaa ja tekstidialogia käsittelevästä opetuskirjallisuudesta!

www.bokstart.se/lastillsammans ja www.skolverket.se/ncs -verkkosivuilta saa aineistoa koskevan linkki- ja lähdeluettelon.

Lisätietoja linkeistä sivulla 39

10 syytä lukea ääneen

Ääneen lukeminen...

- **stimuloi** mielikuvitusta ja uteliaisuutta
- **luo** tapaamisia ja yhteisöllisyyttä
- **kehittää** sanavarastoa ja kieltä
- **tukee** ajattelua ja aivojen kykyä luoda mielikuvia
- **auttaa** lasta ymmärtämään itseään
- **parantaa** lapsen kykyä ymmärtää ympäröivää maailmaa
- **herättää** tunteita ja eläytymiskykyä
- **näyttää** uusia ja erilaisia perspektiivejä
- **avaa** oven muulle taiteelle kuten kuville, runoudelle ja näytelmäkirjallisuudelle
- **auttaa** lasta mieltämään itsensä lukijana

Ääneen lukeminen on pohja kaikelle kielen, lukemisen ja kirjoittamisen kehitykselle.

Näin voitte työskennellä yhdessä

Tässä ehdotus siitä, kuinka
voitte suunnitella pitkä-
jännitteistä yhteistä työtä.

**Päättäkää, mihin haluatte
keskittyä. Tehkää suunnitelma
tapaamisajankohdista.**

- Millaisia tarpeita esikoulun lapsilla on?
- Missä vaiheessa lukemista edistävä työ on?
- Mitä lisätietoja ja kehitystoimia tarvitaan, jotta lasten tarpeisiin voidaan vastata?

Valmistautukaa lukemalla yhteinen teksti tai katsomalla elokuva

- Valitkaa artikkeli, kirja tai elokuva, joka vastaa tarpeitanne ja tarkoitustanne.
- Lukekaa tai katsokaa aktiivisesti. Huomioikaa asiat, jotka herättävät reaktioita – sekä sellaiset, jotka ovat kiinnostavia ja joista olette samaa mieltä, mutta myös sellaiset, joista olette eri mieltä.
- Miettikää materiaalin pohjalta pari kysymystä, joista haluatte keskustella yhdessä.

Keskustelkaa lukemisen tai katselun herättämistä ajatuksista

- Mikä materiaalista jäi mieleen?
- Miten se on olennaista lapsiryhmälle ja opetukselle?
- Tiivistäkää keskustelu: Mitä uusia ajatuksia on syntynyt?

Tehkää keskustelun pohjalta yhteinen muutosta koskeva päätös

- Muutos voi esimerkiksi koskea rutiineja, ympäristöä tai uutta opetustoimintaa.
- Kokeilkaa muutosta käytännössä ja pankaa merkille, mitä lasten keskuudessa tapahtuu.
- Kohdistakaa keskustelu lapsiryhmän keskuudessa tehtyihin havaintoihin: Pitääkö lähestymistapaa muuttaa ja kehittää?
- Hienosäätäkää toimintaa. Kokeilkaa taas ja pohtikaa yhdessä.
- Mitä tapahtui hienosäädön ja uuden yrityksen jälkeen?

Lukekaa ääneen yhdessä lasten kanssa

Ääneen lukeminen on lasten ensimmäinen kosketus lukemiseen. Sen kautta lapset voivat löytää lukemisen tuoman ilon ja lumon, ja se voi tarjota esikoulun lapsiryhmälle yhteisiä elämyksiä. Ääneen lukeminen stimuloi mielikuvitusta ja ajattelua sekä antaa mahdollisuuden tutustua erilaisiin tunteisiin. Se voi johtaa uusien sanojen käyttöön, uusiin leikkeihin ja tarinoihin. Yhdessä kannustavien aikuisten sekä muiden lasten kanssa tapahtuvien keskustelujen kautta kirjat ja suulliset tarinat voivat myös auttaa lapsia tutustumaan itseensä, ikätovereihinsa ja ympäröivään maailmaan.

Ääneen lukeminen voi rauhoittaa sekä lukijan että kuuntelijan – mutta se antaa myös paljon enemmän. Lasten kanssa lukeminen on toimintaa, jolla on kasvatuksellinen sisältö ja jolle on omistettava aikaa ja harkintaa: Miksi juuri tietty kirja luetaan? Kuinka se luetaan? Kuinka voimme luoda lukuelämyksiä kaikkein pienimmille lapsille? Nämä ovat esimerkkejä kysymyksistä, joista tulee tärkeitä, kun ääneen lukeminen on opetuksen osa.

Aktiivinen lukeminen tapahtuu *yhdessä* lasten kanssa, se ei ole vain *lapsille* lukemista. Aikuisilla on tärkeä tehtävä esittää kysymyksiä ja rohkaista lapsia reagoimaan tekstiin ja kuvitukseen leikin avulla. Esikoululla on tässä tärkeä rooli!

Keskustelkaa tekstistä ja kuvituksesta

Mahdollisuudet vuorovaikutukseen ja keskusteluun muiden kanssa ovat olennaisen tärkeitä lasten kielellisen kehityksen ja oppimisen kannalta. Luetusta keskusteleminen antaa lapsille yhteisiä kokemuksia ja viitekehyksen, vaikka lasten tausta, lukukokemukset ja kielellinen kehitys eroaisivatkin toisistaan. Kun lapsille tarjotaan mahdollisuus osallistua keskusteluun ennen lukemista, sen aikana ja sen jälkeen, heidän on myös helpompi ymmärtää kirjojen sisältöä. Kuuntele siksi jokaista lasta ja huomioi jokaisen lapsen ääni ja kysymykset. Kannusta lasta reagoimaan ja esittämään omia ajatuksiaan sekä kertomaan!

- **Lukekaa kirja ensin itse** ja miettikää, kuinka kirjan sisällöstä on mahdollista keskustella lasten kanssa.
- **Keskustelkaa ensin** lasten kanssa kirjan kannesta tai selatkaa kirjan kuvia yhdessä ja luokaa siten ennakkokäsitys kirjasta jo ennen sen lukemista.
- **Herättäkää uteliaisuutta** ennen varsinaista lukemista keskustelemalla kirjaan liittyvästä aiheesta. Esimerkkinä ovat arvokysymykset, joissa lapset itse ottavat kantaa, kuten: *Millainen hyvän kaverin pitäisi olla?*
- **Huomioikaa lasten kysymykset** lukemisen aikana.
- **Keskustelkaa uusista käsitteistä**, selittäkää ne tarvittaessa. Joskus voi tietenkin olla mukavaa kuunnella kertomus alusta loppuun ilman keskeytyksiä. Miettikää, mikä sopii parhaiten eri tilanteisiin.
- **Tiivistäkää teksti yhdessä** lasten kanssa ja kannustakaa heitä omiin pohdintoihin ja tulkintoihin. Käyttäkää leikkimateriaaleja tarinan kehittämiseen lasten kanssa lukemisen jälkeen.
- **Huomioikaa, dokumentoikaa ja esitelkää** lasten ajatukset erilaisilla luovilla tavoilla.

Näin voitte esittää kysymyksiä lapsille

- Esittääkää kysymyksiä tekstistä lukemisen jälkeen ja yhdistäkää luettu lasten kokemuksiin: *Voisiko tämä oikeasti tapahtua? Mitä olisit tehnyt, jos se olisi tapahtunut sinulle?*
- Esittääkää avoimia kysymyksiä, joihin on useampia vastauksia: *Miltä luulette hänestä tuntuvan? Miksi hän teki niin? Mitä olisi tapahtunut, jos ...?*
- Käyttäkää ”mietin”-muotoilua: *Mietin tässä, oliko kertomuksessa jotakin erityistä, josta piditte tai ette pitäneet? Mietin vähän, oliko tässä jotakin, mitä oli vaikeaa ymmärtää?*
- Esittääkää konkreettisia kysymyksiä pienimmille lapsille: *Mitä näet? Voitko osoittaa ...? Miltä kuulostaa ...? Oletko nähnyt ...?*

Pohdittavaa

Valitkaa lastenkirja:

Millaisia kysymyksiä voitte esittää kaikkein pienimmille lapsille herättääksenne heidän kiinnostuksensa?

Millaisia kysymyksiä voitte esittää isommille lapsille kuullaksenne heidän tulkintojaan?

Mitä tapahtuu, kun luette yhdessä lasten kanssa ettekä pelkästään lapsille? Millaisia eroja näette?

Työn tueksi

17 syytä valita lastenkirja. Ruotsin lastenkirja-akatemia kokoamat hyvät perustelut lastenkirjallisuutta varten. Aineisto kattaa julisteita, kuvasarjan sekä ohjausta tekstin ja kuvien tiimoilta käytävään keskusteluun.

Ääneen lukeminen ja keskustelu tekstistä. Kouluviraston inspiraatio- ja elokuva-aineisto www.skolverket.se

Ääneen lukeminen. Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 1. osa (Läsläyftsmodul del 1, "Läsa och berätta").

Keskustelkaa luetusta. Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 2. osa (Läsläyftsmodul del 2, "Läsa och berätta").

Svenska
Barnboksakademin

Suullinen tarinointi

Kaikissa kulttuureissa ja kielissä kerrotaan suullisia tarinoita. Tarinankerronta on kertojan ja kuuntelijan välistä vuorovaikutusta, jossa etenkin kuuntelevat lapset tuntevat itsensä huomioituiksi ja osallisiksi. Kun aikuinen tarinankertoja käyttää ilmeitä, eleitä, ruumiinkieltä ja ääntä, vangitaan lasten huomio ja lapset pääsevät mukaan kertomuksen maailmaan. Satujen kuunteleminen vahvistaa myös lasten kykyä kertoa omia tarinoitaan.

- **Painottakaa sanoja**, laskekaa ja korottakaa ääntä sekä pitäkää taukoja.
- **Pitäkää mielessä, että kehonkieli** havainnollistaa ja vahvistaa sanoja ja tunteita. Kokeilkaa löytääksenne omat, luonnollisilta tuntuvat tavat tarinan elävöittämiseen.
- **Vahvistakaa tunteita ilmeillä.** Ne antavat lapsille tietoa siitä, miten tarinaa voi tulkita – onko se surullinen, jännittävä vai hauska.
- **Käyttäkää katsetta** yhteyden säilyttämiseen ja osoittakaa, mihin lasten tulisi suunnata huomionsa. Jos katsotte apuvälinettä, kuten esimerkiksi kiveä tai hattua, myös lapset katsovat sitä.
- **Koettakaa kertoa vapaasti** muistista. Kenestä tarina kertoo, missä se tapahtuu ja mikä on ongelma?

Pohdittavaa

Miten stimuloitte ja kehittäte lasten omaa suullista kerrontaa?

Kuinka omaa tarinankerrontaanne esikoulussa voisi kehittää?

Kuinka voitte inspiroida lasten huoltajia kertomaan enemmän tarinoita kotona?

Voitteko esimerkiksi aloittaa vanhempainkokouksen kertomalla sadun tai tekemällä helpon kerrontaharjoituksen heidän kanssaan?

Työn tueksi

Lukekaa ja kertokaa. Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 3. osa [Läslyftsmodul del 3, "Läsa och berätta"].

Miksi tarinoida suullisesti esikoulussa ja koulussa? Tutkija Ola Henricssonin luento on nähtävissä verkossa www.urplay.se

Lisätietoja linkeistä sivulla 39

Tehkää tietoisia kirjavalintoja

Kirjavalinnalla voi olla merkitystä. Kokeakseen tekstin mielekkääksi lasten on saatava tuntee, että se koskettaa heitä ja herättää heidän uteliaisuutensa. Kirjan pitäisi kestää useampia lukukertoja. Miettikää, mihin lukeminen johtaa ja miten käsittelette sisältöä.

- **Miettikää**, millaisia ajatuksia ja tunteita luettu voi herättää lapsissa. Kirjat voivat viihdyttää, antaa lisää tietoa jostakin aiheesta, niissä voi olla tunnistettavia asioita – ja paljon muuta. Jos kirja herättää ajatuksia ja sitä voi tulkita eri tavoin, se kannattaa lukea useamman kerran.
- **Tarjotkaa kirjallisuutta lasten eri kielillä**, eri tyyllilajeja, eri ikäisille ja eri kiinnostuksen kohteille. Tutustukaa yhdessä tietokirjallisuuteen, runouteen ja uusiin kertomuksiin!
- **Miettikää, kuinka** tyttöjä, poikia, perheitä ja ihmisiä kuvataan lukemissanne kirjoissa. On paljon jännittäviä kirjoja, jotka haastavat rajoittavat normit.
- **Ottakaa yhteyttä kirjastonhoitajaan**, joka voi auttaa kirjavalinnoissa.

Pohdittavaa

Mitä kirjoja teillä on esikoulussa?
Mitä luette ja missä mielessä?

Heijastavatko valitut kuvat ja tekstit
lasten kiinnostuksen kohteita?

Millä tavoin lapset osallistuvat esikoulun
kirjavalintoihin?

Näkyvätkö ja kuuluvatko kaikkien lasten
äänet ja eri taustat kirjoissa, joita luette?

Barn- och ungdoms-
bokskatalogen

Työn tueksi

Lasten- ja nuortenkirjojen luettelo.

Kulttuurineuvoston luettelo antaa vihjeitä vuoden julkaisuista ja inspiraatiota lukemiseen. Se sisältää myös valikoiman kirjoja muilla kuin ruotsin kielellä.

Runous ja kielileikit. Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 4. osa (Läsllyftsmodul del 4, "Utforska textvärldar").

Keskustelkaa lastenkirjojen tekstistä – syventävä artikkeli. Syventävä artikkeli Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 2. osassa (Läsllyftsmodul del 2, "Läsa och berätta").

Luokaa stimuloiva lukuympäristö

Lukekaa ja käyttäkää kirjoja! Sijoittakaa kirjat lasten korkeudelle. Viihtyisät tai jännittävät lukunurkkaukset eri paikoissa herättävät lasten uteliaisuuden. Ottakaa lapset mukaan lukuympäristön suunnitteluun sekä kirjojen ja muiden medioiden valintaan. Näyttäkää, mitä lukeminen on, ja osoittakaa sen olevan tärkeää.

Tarjotkaa lapsille laaja kirjavalikoima, jotta kaikki lapset löytäisivät jotakin itselleen sopivaa. Pyytäkää apua kirjastolta.

- **Miettikää tarkoin, mihin sijoitatte kirjat.** Esimerkiksi rakentelunurkkauksessa voi olla kirjoja jännittävistä rakennuksista, roolileikkien yhteydessä kirjoja eri ammateista tai ulkoleikkialueella ötökkäkirjoja.
- **Työskennelkää kertomisen eri muotojen kanssa** aktivoitaksenne eri aisteja ja herättääksenne lasten kiinnostuksen. Lisäulottuvuutta voivat tuoda työkalut, kuten äänikirjat tai heijastetun tekstin lukeminen seinästä tai katosta sisä- tai ulkotiloissa.
- **Käyttäkää eri materiaaleja** luodaksenne ympäristön, joka on saanut inspiraatiota siitä, mitä parhaillaan luette.
- **Näyttäkää jo eteisessä,** mitä kirjoja olette lukemassa ja mitä lapset ovat luetun pohjalta askarrelleet, jotta myös huoltajat näkisivät ne.

Pohdittavaa

Kuinka otatte lapset mukaan lukuympäristön kehittämiseen?

Millä tavoin voitte toimia lukemisen esikuvina?

Työn tueksi

Lukuympäristö ja lukevat esikuvat.
Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 4. osa (Läsflyftsmodul del 4, "Läsa och berätta").

[Lisätietoja linkeistä sivulla 39](#)

Tutustukaa eri teemoja ja aiheita käsitteleviin kirjoihin

Kirjoja ja lukemista voidaan yhdistää opetussuunnitelman eri osiin, kuten tekniikan, luonnontieteiden tai matematiikan sisältöalueisiin. Tekniikalla on usein tärkeä rooli kaunokirjallisuudessa, vaikkemme aina ajattele sitä. Tarinan voi liittää tekniikan ja luonnontieteiden kontekstiin ja auttaa lapsia pukemaan käsitteet sanoiksi. Kuvakirjojen avulla voi keskustella myös matematiikasta lasten kanssa.

- **Miettikää, millaisia matemaattisia** suoria tai pohtivia kysymyksiä voitte esittää. *Miten monta omenaa näet kuvassa? Riittävätkö omenat kaikille eläimille?*
- **Käyttäkää satuja** tutkiaksenne sijaintia, kokoa, järjestystä tai aikaa.
- **Kirjat ovat täynnä substantiiveja**, jotka liittyvät teknisiin ratkaisuihin. Millaisia jokapäiväisiä teknisiä ratkaisuja, kuten lapio, haarukka tai lamppu, lukemassanne tekstissä on?
- **Esittäkää verbejä sisältäviä kysymyksiä**, kuten esimerkiksi avata, korjata, sytyttää. Se auttaa lapsia hahmottamaan tekniikkaa kirjallisuudesta.
- **Tarkistakaa, että esikoulusta löytyy** sekä tieto- että kaunokirjallisuutta – molempia tarvitaan!
- **Käyttäkää kirjoja, joissa yhdistyvät** fakta ja fiktio. Se tarjoaa tilaisuuden keskustella siitä, mikä kirjassa on totta ja mikä keksittyä. Se voi olla alku lähdekritiikin parissa työskentelylle.
- **Lainatkaa lisää kirjoja** kirjastosta teematyöskentelyä varten.

Pohdittavaa

Kuinka kirjallisuuden avulla voi herättää kiinnostusta ja vangita lasten luonnontieteitä, tekniikkaa ja matematiikkaa koskevia kysymyksiä?

Kuinka kirjat voisivat toimia luonnontieteitä, tekniikkaa ja matematiikkaa koskevan teematyön lähtökohtana?

Työn tueksi

Tekniikka lastenkirjallisuudessa.

Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 2. osa (Läslyftsmodul del 2, "Natur, teknik och språkutveckling").

Luonnontieteet kirjakeskusteluissa.

Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 4. osa (Läslyftsmodul del 4, "Natur, teknik och språkutveckling").

Kuvakirjat matematiikan opetuksessa.

Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 3. osa (Läslyftsmodul del 3, "Matematik och språkutveckling").

Kansallisen matematiikan opetuskeskuksen (NCM) verkkosivuilta löytyy linkkejä esikoulun matematiikkaa käsitteleviin raportteihin ja tutkimusartikkeleihin.

<https://ncm.gu.se/>

Lisätietoja linkeistä sivulla 39

Lukeminen, luominen ja leikkiminen

Tarinat kuuluvat tiiviisti yhteen leikin kanssa. Lukemisen ja leikkimisen aikana luodaan mielikuvitusmaailma, johon voi astua sisään ja josta voi poistua. Leikki ja mielikuvitus ovat myös keskeinen osa lapsen sosiaalista ja älyllistä kehitystä. Jotta lapsi voi kehittää omaa luovuuttaan, hän tarvitsee elämyksiä. Tarjotkaa siksi välineitä ja materiaaleja sekä näyttäkää lapsille niiden käyttötapoja.

- **Käyttäkää koko kehoa**, kun luotte tarinoita ja eläydytte niihin, etenkin pienimpien lasten kanssa.
- **Keksikää riimejä**, hölynpöly sanoja ja muita kielellisiä ääniä yhdessä lasten kanssa.
- **Muokatkaa lukemaanne** eri tavoin, esimerkiksi rakentamalla, maalaamalla, laulamalla tai tanssimalla.
- **Antakaa lasten itse tehdä** omia kirjoja tai sarjakuvia luettujen kirjojen inspiroimana.
- **Rakentakaa huoneita huoneisiin** sekä lukumajoja yksinkertaisin keinoin.
- **Valitkaa leikkeihin apuvälineitä**, jotka voi yhdistää juuri luettavana olevaan kirjaan.

- **Antakaa lasten dramatisoida** jokin kohtaus luettavana olevasta kirjasta tai näyttaa, kuinka he uskovat tai toivovat tarinan jatkuvan.
- **Kertokaa sama tarina** pidemmän ajanjakson aikana, mutta eri tavoin ja eri apuvälineitä käyttäen.

Pohdittavaa

Kuinka luotte yhteyksiä eri ilmaisutapojen välille, kuten esimerkiksi tekstin, kuvan, laulun, liikkeen, musiikin ja näytelmän?

Mikä juuri luettavassa tekstissä sopisi kuvattavaksi ja kehitettäväksi teemaksi?

Työn tueksi

Leikkikää ja luokaa tarinoita. Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 2. osa (Läsllyftsmodul del 2, "Skapa och kommunicera").

Esteettinen ja luova viestintä. Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 4. osa (Läsllyftsmodul del 4, "Skapa och kommunicera").

Lapset lukevat ja piirtävät kuvia sekä sarjakuvia. Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 2. osa (Läsllyftsmodul del 2, "Utforska textvärldar").

Runous ja kielileikit. Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 4. osa (Läsllyftsmodul del 4, "Utforska textvärldar").

[Lisätietoja linkeistä sivulla 39](#)

Tutustukaa kirjoitettuun kieleen

Lapsilla on monta tapaa tutustua kirjoitettuun kieleen. Kiinnostus herää usein ääneen lukemisen ja tarinoiden kertomisen kautta. Vangitkaa lasten kiinnostus symboleihin, kirjaimiin, kuviin tai sarjakuviin leikin aikana ja tutkikaa lasten tekstimaailmoja. Kiinnittäkää huomiota kirjoitettuun kieleen esimerkiksi lukemalla ja osoittamalla esikoulussa ja sen lähistöllä olevia erilaisia tekstejä.

- **Ottakaa lasten kirjoituksen** tapailu vakavasti ja puhukaa heidän kanssaan kirjoitetusta. Siten viestitte lapselle: *Sinä kirjoitat!*
- **Etsikää symboleita** yhdessä ja puhukaa niiden sanomasta. Siten lapset voivat oppia ymmärtämään, että symbolit viestivät jotakin.
- **Sisällyttäkää tekstejä** roolileikkeihin kylttien, pakkausten tai pienten viestien muodossa. Kuunnelkaa aktiivisesti ja miettikää, kuinka leikkiä voisi kehittää.
- **Pitäkää kyniä**, paperia ja muuta kirjoitusmateriaalia saatavilla.
- **Käyttäkää eri materiaaleja** ja ilmaisumuotoja kirjainten luomiseksi ja niihin tutustumiseksi.
- **Havainnollistakaa** lapsille eri aakkosia.

Pohdittavaa

Kuinka voitte luoda inspiroivia kirjoittamispaikkoja esikoulussa?

Kuinka voitte kannustaa kirjoittamiseen leikissä?

Kuinka voitte herättää pienimpien lasten kiinnostuksen erilaisiin tekstimaailmoihin?

Työn tueksi

Pienimmät lapset luovat hahmoja.

Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 1. osa (Läsllyftsmodul del 1, "Utforska textvärldar").

Kirjoitus ja hahmot leikeissä ja tutkimuksissa. Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 2. osa 2 (Läsllyftsmodul del 2, "Utforska textvärldar").

Aloittakaa lasten kokemuksista Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 1. osa (Läsllyftsmodul del 1, "Skapa och kommunicera").

Lasten varhainen kirjoittaminen. Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 3. osa (Läsllyftsmodul del 3, "Skapa och kommunicera").

Lisätietoja linkeistä sivulla 39

Perhe mukaan

Tieto varhaisen lukemisen tärkeydestä voi vaikuttaa perheiden lukutottumuksiin. Näyttäkää ja kertokaa lasten lähellä oleville aikuisille, mitä luette ja millaista inspiraatiota tarinat antavat. Antakaa lukemisen ilon tarttua.

Etsikää yhteistyömahdollisuuksia kodin kanssa, esimerkiksi lapsen hakemisen ja tuomisen yhteydessä, vanhempainkokouksissa, perehdyttämiskeskusteluissa tai viikoittaisen uutiskirjeen avulla. Käyttäkää näitä tilaisuuksia korostaaksenne ääneen lukemisen merkitystä sekä innostaaksenne ja kannustaaksenne lasten perheitä lukemaan. Kannustakaa lasten perheitä lukemaan kirjoja ja keskustelemaan niistä myös kotona, mielellään perheen kaikilla kielillä. Yleiset kirjastot voivat olla tässä arvokas tuki.

- Kannustakaa kotona lukemiseen esimerkiksi luomalla esikoulun eteiseen kirjasto, josta voi lainata kirjoja kotiin. Antakaa lasten osallistua eteiskirjaston luomiseen: se osoittaa, että pidätte lukemista tärkeänä. Jos eteiskirjaston kirjoja luetaan myös esikoulussa, lapsista tulee eteiskirjaston ”omistajia”, ja he osallistuvat kirjojen lainaamiseen kotiin.
- Kutsukaa vanhemmat tapaamiseen, jossa innostatte ääneen lukemiseen kotona ja kerrotte, miksi se on tärkeää. Ottakaa esille erilaisia lukemisen ja kuuntelemisen muotoja, kuten digitaalinen lukeminen, äänikirjojen käyttö ja tarinankerronta. Keskustelkaa lukemisen merkityksestä lasten kielelliselle kehitykselle.
- Vahvistakaa huoltajia heidän roolissaan. Kertokaa, kuinka tärkeitä he ovat kertovina ja lukevina esikuvina lapsilleen.
- Informoikaa huoltajia, kun lapset ovat käyneet kirjastossa tai jos kirjasto on käynyt esikoulussa.
- Kannustakaa perheitä itse käymään kirjastossa. Kaikki eivät ole tottuneita kirjastoihin: ei ehkä tiedetä, missä kirjasto sijaitsee, että se on ilmainen ja että lapset ovat tervetulleita kirjastoon.

Lisävinkkejä

- Antakaa lasten tuoda mukanaan kirja kotoa tai valita jokin kirja esikoulussa, ja antakaa lasten kertoa kirjasta.
- Kannustakaa huoltajia kysymään lapsilta kirjoista, joita he ovat lukeneet esikoulussa. Näyttäkää esimerkkejä siitä, kuinka kysymyksiä voi esittää ja kuinka luetusta voi keskustella.
- Kuvailkaa kirjojen teemaa tai sanoja ja pyytäkää huoltajia puhumaan niistä kotona käytettävillä kielillä.
- Käyttäkää *Lasten- ja nuortenkirjojen luetteloa* (Barn- och ungdomsbokskatalogen) erilaisilla lukemiseen innostavilla tavoilla. Jakakaa sitä lapsille ja huoltajille, sen voi tilata maksutta Kulttuurineuvostolta.

Pohdittavaa

Kuinka havainnollistatte huoltajille, että esikoulunne on lukeva ja kieltä käyttävä esikoulu?

Kuinka esikoulunne voi kiinnittää huoltajien huomion lukemisen tärkeyteen?

Kuinka esikoulu voisi järjestää lukemista edistäviä aktiviteetteja, jotka innostavat huoltajia?

Työn tueksi

Vanhempainkokoukseen soveltuva

esitys. Kirjastartin verkkosivuilla on innostavaa, huoltajille suuntautuvaa ja ääneen lukemista käsittelevää aineistoa ja elokuvia.

Lukeminen pikkulapsille. Lyhytelokuvia, joissa kielentutkija Carina Fast kertoo asiasta. Elokuvat ovat ruotsin, englannin, somalin, farsin ja arabian kielillä. Kirjastartin verkkosivustolta löytyy lisätietoa.

www.bokstart.se/lastillsammans

Lasten kaikki kielet

Kieli, oppiminen ja identiteetin kehittyminen liittyvät yhteen. Esikoululla on tärkeä tehtävä lasten ruotsin kielen kehityksen stimuloinnissa huolimatta siitä, onko lasten äidinkieli ruotsi vai jokin muu kieli.

Esikoulussa kohtaavat eri kulttuureista tulevat ja eri kieliä puhuvat ihmiset. Maailmanlaajuisesti katsottuna on tavallista, että lapsi osaa useita kieliä. Monikielisyys on taito, ja huoltajien sekä esikoulun henkilöstön oikealla tuella monikieliset lapset voivat kehittää sekä äidinkieltään että ruotsin kieltä. Sen takia on arvokasta, että monikielisille lapsille luetaan ääneen ja että he saavat kuulla suullisia tarinoita sekä äidinkielellään että ruotsiksi esikoulussa. Se antaa myös koko lapsiryhmälle tilaisuuden kuunnella useita kieliä kielitietoisuuden lisäämiseksi ja kiinnostuksen herättämiseksi kieliä kohtaan. Se antaa lapsille myös mahdollisuuden osoittaa monikielistä osaamistaan sosiaalisessa kontekstissa ja toimia asiantuntijoina.

- **Antakaa lasten erilaisten** taustojen ja kulttuurien heijastua kirjoissa ja kuvissa siten, että kaikki tunnistavat itsensä.
- **Tarjotkaa kirjoja** sekä ruotsiksi että lasten mahdollisilla muilla kielillä.
- **Järjestäkää lukutuokioita** ruotsiksi ja äidinkielellä, jos esikoulussa on lapsen äidinkieltä taitavaa henkilöstöä tai jos lapsi saa suomen äidinkielentukea äidinkielen pedagogilta.
- **Pyytäkää lasten** äidinkieltä taitavaa henkilöstöä muilta osastoilta tai alueen esikouluista tai suomen äidinkielen pedagogia tallentamaan satuja, joita voidaan käyttää luettaessa ääneen.

- **Antakaa lapsille mahdollisuus** selostaa kirjaa sekä ruotsiksi että omalla äidinkielellä.
- **Käyttäkää lisänä digitaalisia työkaluja.** Verkkosivustot ja sovellukset tarjoavat kirjoja eri kielillä. Tarjolla on myös sovelluksia, joissa lapset voivat luoda äänikirjoja ja tekstejä omalla äidinkielellään tai luoda omia kuvia. Niitä voidaan käyttää luettaessa ääneen koko lapsiryhmän kanssa.
- **Antakaa eri kielten ja aakkosten** näkyä esikoulussa sanoina, kuvina, piirustuksina, kirjoina ja äänitallenteina.
- **Antakaa lasten luoda** identiteettitekstejä, toisin sanoen omia tekstejä, filmejä ja muuta materiaalia, joiden lähtökohtana ovat he itse ja heidän kokemuksensa.
- **Pyytäkää huoltajia mukaan** eri tavoin. He voivat esimerkiksi lukea satuja eri äidinkielillään ja lapset voivat kuunnella tallenteita ollessaan esikoulussa. He voivat myös lukea kirjoja, joita luetaan esikoulussa ruotsiksi, omalla äidinkielellään kotona.

Lapset, joille ruotsi on uusi kieli

Kun esikouluun tulee lapsia, joille ruotsin kieli on uusi kieli, voi syntyä tarvetta mukauttaa esikoulun työtapoja. Kuunnelkaa ja vaihtakaa ajatuksia sekä lasten että huoltajien kanssa. Kertominen ja luova toiminta ovat tärkeitä kaikille lapsille, mutta niillä on erityisen suuri merkitys monikielisille lapsille ja heidän mahdollisuuksilleen kehittää sekä ruotsin kieltä että äidinkieltä. Luetun yhdistäminen muihin ilmaisumuotoihin, kuten kuvaan, liikkeeseen ja lauluun, tukee kaikkien ymmärrystä, mutta on erityisen tärkeää lapsille, joille kieli on uusi.

Pohdittavaa

Kuinka voitte havainnollistaa eri kieliä ja kirjoitettuja kieliä esikoulussa? Millaista monikielisyysosaamista esikoulun henkilöstöllä tai sen lähialueella on?

Kuinka voitte hyödyntää osaamista luodaksenne lukutuokioita lasten äidinkiellillä?

Kuinka toimitte yhdessä huoltajien kanssa tukeaksenne lasten kielen kehitystä? Kuinka heidät voi ottaa mukaan tukemaan monikielisten lasten äidinkielen kehitystä myös esikoulussa?

Onko työtavoissanne tai tiedoissanne jotakin, mitä on tarvetta kehittää, jotta voisitte tukea lapsia, joille ruotsin kieli on uusi?

Työn tueksi

Lapsiryhmän monet kielet. Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin monikielisyyttä käsittelevä aineisto on tehty esikoulujen tueksi.

Monikielisyys esikoulussa. Kouluviraston verkkosivulta löytyy inspiraatiota, elokuvia ja syventävän aineistoa.

Lasten kielet. Kirjastartin verkkosivulta löytyy lasten kielellistä kehitystä neljässä eri iässä käsitteleviä tietolehtisiä huoltajille. Tietolehtiset on käännetty monille kielille, myös suomeksi.

Flerspråkighet i
förskolan

Barnets språk

Kansalliset vähemmistökielet

Ruotsin kansalliset vähemmistökielet ovat suomi, jiddiś, meänkieli, romani ja saame. Ääneen lukeminen kansallisilla vähemmistökielillä sekä kansallisista vähemmistöistä kertovat tarinat tukevat vähemmistöihin kuuluvia lapsia kielen ja kulttuuri-identiteetin kehityksessä. Kirjallisuus tarjoaa kaikille lapsille mahdollisuuden luoda perusta kansallisten vähemmistökielten ja kulttuurien ymmärtämiselle. Myös esikoulu voi siten edistää kansallisten vähemmistöjen kulttuuriperinnön siirtämistä ja kehittämistä.

- Huomioikaa kansalliset vähemmistökielet niin, että ne kuuluvat ja näkyvät esikoulun arjessa ja koko lapsiryhmässä.
- Täydentäkää enemmistökielistä ääneenlukua vähemmistökielillä tarinoilla, voitte hyödyntää erilaisia digitaalisia resursseja.
- Antakaa koko lapsiryhmän kuulla vähemmistökielisiä satuja. Valitkaa mielellään satu, jonka sisällön lapset jo tuntevat. Käyttämällä kuvakirjoja tai satusovelluksia yhdessä seinälle heijastettavan suuren kuvan kanssa saavutetaan koko lapsiryhmä.
- Antakaa vähemmistökieltä taitavien lasten toimia asiantuntijoina yhteisten lukutuokioiden aikana.
- Käyttäkää henkilöstön monikielisyystaitoja ja nauhoittakaa esimerkiksi lukutuokioissa käytettäviä satuja vähemmistökielillä. Ehkä tarjolla on myös huoltajia tai muita, jotka haluavat auttaa?
- Antakaa lasten luoda kirjoja omilla vähemmistökielillään tai valmistaa kirjoja omista kokemuksistaan ja kulttuuri-identiteettinsä tulkinnoista. Ottakaa avuksi kirjasovellukset, joilla voi tallentaa puhetta, luoda kuvia ja muuta sisältöä.

Pohdittavaa

Kuuluvatko, näkyvätkö ja huomataanko kansalliset vähemmistökielet esikoulussanne?

Kuinka esikoulussanne voidaan opettaa kansallisista vähemmistöistä?

Jos teillä on lapsia, jotka saavat äidinkielen tukea kansallisessa vähemmistökielessä – kuinka kieltä voidaan käyttää mielekkäissä yhteyksissä ja vuorovaikutuksessa muiden lasten ja aikuisten kanssa?

Työn tueksi

Kansallisten vähemmistökielten edistäminen esikoulussa. Kirjastartin tietopaketti, joka sisältää elokuvia, artikkeleita ja tietolehtisiä vähemmistökielillä.

Kansallisten vähemmistöjen ja vähemmistökielten tukeminen ja edistäminen esikoulussa. Syventävä artikkeli Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 2. osassa (Läsflyftsmodul del 2, "Flera språk i barngruppen").

UR Play Modersmål och minoritetsspråk.

UR Playn verkkosivulle on koottu UR Playssä olevia ohjelmia ja tukimateriaalia.

<https://urplay.se/bladdra/finska>

Lastenradio vähemmistökielillä.

Ruotsin Radio Finskan verkkosivut kokoavat vähemmistökieliä käsitteleviä radio-ohjelmia kuten **Randiga sagor på minoritetsspråk**

<https://sverigesradio.se/>

[barnradiopaminoritetspraken](https://sverigesradio.se/barnradiopaminoritetspraken)

Kielistartin tietopaketti kansallisista vähemmistökielistä

Ruotsalainen viittomakieli

Kuuroilla tai kuulovammaisilla lapsilla on esikouluaikana oikeus kielelliseen kehitykseen ruotsalaisessa viittomakielessä. Tämä tarkoittaa, että lasten on saatava tukea sekä ruotsin että ruotsalaisen viittomakielen kehityksessään, mutta myös lukemista edistävissä toiminnoissa, kuten ääneen lukemisessa.

- **Antakaa lapsen istua** polvella kirjaa luettaessa, niin että hän näkee kirjan kuvituksen. Osoittakaa sitä, mistä haluatte puhua, viittokaa ja osoittakaa uudestaan. Viittokaa lapsen edessä, koska silloin lapsi näkee viittoman omasta perspektiivistään. Joitakin viittomia on mahdollista viittoja suoraan lapseen, kuten nalle, hattu ja kiltti.
- **Tarjotkaa lapselle** mahdollisuus tutustua erilaisiin viittomakielisiin teksteihin, kuten ruotsalaisiin viittomakielisiin satuihin. Näiden satujen kertojana on ensi sijassa esikoulussa oleva viittomakielinen henkilö. Jos se ei ole mahdollista, näytöltä voi katsoa ruotsalaisia viittomakielisiä satuja. Puhukaa lasten kanssa sadun sisällöstä ja siitä, miten eri käsitteet viitotaan. Vertaillkaa mielellään käsitteiden ruotsiksi kirjoitettua muotoa.
- **Ripustakaa tekstejä ja kuvia** sekä ruotsalaisen viittomakielen aakkosia, käsimuotoja ja kuvia viittomista eri puolille esikoulua.
- **Järjestäkää erilaisia kielileikkejä**, joissa lapset saavat leikkiä ruotsalaisella viittomakielellä. Voitte esimerkiksi leikkiä käsimerkeillä. Valitkaa esimerkiksi yksi käsimuoto ja katsokaa, kuinka monta viittomaa osaatte sillä muodolla, tai yrittäkää luoda tarina vain yhdellä käsimuodolla.
- **Antakaa lasten tutustua** digitaalisiin työkaluihin, joiden avulla he voivat filmata itseään. Kannustakaa lapsia kertomaan elämyksistä, saduista tai päivän tapahtumista ruotsalaisella viittomakielellä digitaalisten työkalujen avulla.

Pohdittavaa

Kuinka käytätte ruotsalaista viittomakieltä resurssina?

Millaista ruotsalaisen viittomakielen osaamista esikoulussa on? Mitä on tarvetta kehittää?

Työn tueksi

Ruotsalainen viittomakieli esikoulussa.

Erityispedagoginen kouluviranomainen antaa tietoja ja linkkejä, www.spsm.se

Monikielisyys esikoulussa.

Kouluvirastolta saa inspiraatiota, elokuvia ja syventävää aineistoa, www.skolverket.se

Viittomakieli ja viittomat esikoulun

tukena. Syventävä artikkeli Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 1. osassa (Läsläyftsmodul del 1, "Flera språk i barngruppen").

Ruotsalaisen viittomakielen edistäminen

esikoulussa. Syventävä artikkeli Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 3. osassa (Läsläyftsmodul del 3, "Flera språk i barngruppen").

Lasten viittomakielen kehittäminen.

Syventävä artikkeli Kouluviraston lukutaidon parantamismoduulin 4. osassa (Läsläyftsmodul del 4, "Flera språk i barngruppen").

Viittomakielelle tulkattuja elokuvia pienten lasten kielikehityksestä.

Kirjastartin verkkosivulla, www.bokstart.se

Viittomakielisiä satuja ja lastenohjelmia

esikoululle. Saatavilla SPSM Play- ja UR Play -palveluista.

Lisätietoja linkeistä sivulla 39

Yhteistyö kirjaston kanssa

Kirjastonhoitaja voi antaa tukea valittaessa eriaiheisia, hyviä kirjoja, ja hän voi myös antaa vihjeitä uutuuksista. Monet kirjastot järjestävät myös lukutuokioita ja muuta toimintaa lapsille. Jos esikoulun lähistöllä ei ole kirjastoa, käynti kirjastoautossa voi olla mahdollinen.

- **Antakaa lasten olla kirjastossa** kuin kotonaan. Näyttäkää, että siellä on heille tarkoitettuja tiloja.
- **Antakaa lasten osallistua** kirjastokäynnillä. Automaatin avulla lainaaminen ja palauttaminen voi olla oikea seikkailu.
- **Kutsukaa kirjastonhoitaja** esikouluun. Voitte toivoa äskettäin ilmestyneiden tai suomenkielisten kirjojen esittelyä, keskustelun järjestämistä lukemisen tärkeydestä vanhempaintapaamisessa tai lukutuokiota yhdessä lasten kanssa. Jos kirjastolla ei ole mahdollisuutta tavata kaikkia lapsiryhmiä, esikoulun henkilöstöllä voi olla mahdollisuus saada oppia ääneenlukemismenetelmiä ja saada kirjavihjeitä. Kysy lisää lähikirjastostasi.
- **Ottakaa mielellään yhteyttä kirjastoon** etukäteen, jos toivotte tiettyä aihetta käsitteleviä tai tietyllä kielellä kirjoitettuja kirjoja. Kirjastonhoitaja voi poimia teille hyvän valikoiman.

- **Käyttäkää kirjastojen** osaamista mukautetuista ja tarjolla olevista esteettömistä medioista, kuten esimerkiksi viittomakielisistä kirjoista, täydentävästä kommunikaatiosta (TAKK), viittomakielisistä filmeistä ja kosketeltavista kuvakirjoista.
- **Tehkää yhteistyötä kirjaston** kanssa, jos teette tai suunnittelette laajaa kirjoihin ja lukemiseen liittyvää hanketta, johon sisältyy opetussuunnitelman eri tavoitteita.
- **Valitkaa esikoululle lukulähettiläs**, joka voi pitää säännöllistä yhteyttä kirjastoon.

Pohdittavaa

Kuinka pidätte huolta, että kaikki lapset saavat käydä kirjastossa?

Millä tavoin lapset osallistuvat kirjojen valintaan kirjastossa?

Miltä yhteistyö esikoulunne ja kirjaston välillä näyttää? Olisiko sitä mahdollista kehittää esimerkiksi verkoston, lukemista edistävän yhteisen toimintasuunnitelman tai vastaavan kautta? Kutsukaa kirjaston edustaja keskustelemaan aiheesta.

Työn tueksi

Barn, böcker, delaktighet och inflytande.

Gävleborgin alue kertoo lukuympäristöistä saaduista kokemuksista ja menetelmistä sekä yhteistoiminnasta yleisen kirjaston ja esikoulun välillä.

Läsoteket. Göteborgin kaupungin verkkosivu, joka antaa inspiraatiota lukemisen edistämiseksi lasoteket.goteborg.se

Barn, böcker,
delaktighet och
inflytande (bokstart.se)

NCS

Kansallinen kieli-, luku- ja kirjoitustaidon sekä koulukirjastojen keskus (NCS)

Kansallinen kieli-, luku- ja kirjoitustaidon sekä koulukirjastojen keskus (NCS) pyrkii vahvistamaan lasten ja oppilaiden kielen, lukemisen ja kirjoittamisen kehitystä. NCS on osa Kouluvirastoa. NCS tarjoaa prosessitukea kieli-, luku- ja kirjoitustaidon kehittäjille sekä tukee alueellisia verkostoja. Esikoulu-opettajat, opettajat, koulukirjastojen hoitajat, koulun johtajat ja muut voivat löytää verkkosivulta tietoa ja inspiraatiota kielen kehittämistyöhön.

Sähköposti: ncs@skolverket.se

Internet: www.skolverket.se/ncs

Läslyftet -ohjelma

Kauaskantoinen työ kieli-, luku- ja kirjoitustaidon kehittämiseksi

Kouluvirasto tarjoaa esikouluille lukutaidon parantamisohjelmaa osaamisen kehittämiseksi. Sen avulla voitte kollegiaalisessa oppimisprosessissa uppoutua kieli-, luku- ja kirjoitustaidon kehittämiseen liittyviin eri osa-alueisiin. Aineiston saa Kouluviraston oppimisportaalista.

Sähköposti: laslyftetiforskolan@skolverket.se

Kirjastartti

Tukea ja inspiraatiota pienten lasten kielelliselle kehitykselle

Kulttuurineuvosto on saanut hallitukselta tehtäväksi edistää lukemista ja stimuloida pienten lasten kielellistä kehitystä.

Kirjastartti on kansallinen aloite, joka suuntautuu vanhemmille ja muille pienten lasten (0–3 vuotiaat) läheisyydessä toimiville aikuisille. Kirjastartti perustuu yleisen kirjaston, lasten terveydenhuollon ja esikoulun väliseen yhteistoimintaan, jonka lähtökohtana ovat perheiden tarpeet. Kirjastartin verkkosivuilta saa kielen kehitykseen liittyvää aineistoa ja tietoa mm. ääneen lukemisen merkityksestä, ääneen lukemisesta ja lapsen kielellisestä kehityksestä.

Esikoulu voi yhdessä yleisen kirjaston kanssa hakea Kirjastartti -avustusta. Lisätietoja avustuksesta saa Kulttuurineuvoston verkkosivulta.

Sähköposti: info@bokstart.se

Internet: www.bokstart.se www.kulturradet.se

Työn tueksi

Linkit ja lähteet:

www.bokstart.se/lastillsammans

Bokstart.se/lästillsammans -verkkosivulta löytyy linkkejä Työn tueksi -otsikoiden alla lueteltuihin artikkeleihin, verkkosivustoihin ja filmeihin. Linkit on lajiteltu samojen otsikoiden alle ja tarjolla on myös muuta lisäaineistoa.

Kulttuurineuvoston, Kouluviraston ja Isofin tuottama lukemista edistävä inspiraatiomateriaali

Kulttuurineuvosto

on viranomainen, jonka tehtävänä on kehittää Ruotsin kulttuurielämää koko maassa sekä kansainvälisesti. Se tapahtuu edistämällä, valvomalla ja jakamalla avustuksia kulttuurille, joka toteuttaa Kulttuurineuvoston kansallista kulttuuripolitiikkaa.

Kouluvirasto

on viranomainen, joka vastaa ruotsalaisen esikoulun, koulun ja aikuiskoulutuksen ohjaamisesta ja tukemisesta. Kouluvirasto pyrkii varmistamaan, että kaikki lapset ja oppilaat saavat samanarvoista ja laadukasta opetusta turvallisuudessa ympäristössä.

Kielen ja kansanperinteen tutkimuslaitos, Isof

on viranomainen, jonka alaisuudessa toimii Kansallinen suomen kielikeskus. Suomen kielikeskuksen tehtävänä on pyrkiä antamaan eri puolilla Ruotsia asuville kielenkantajille mahdollisuus säilyttää ja ottaa takaisin suomen kieli sekä kehittää kieltään edelleen. Pitkän aikavälin tavoitteena on lisätä suomen kielen käyttöä niin yksilötasolla kuin yhteiskunnassa yleensäkin sekä edistää suomen kielen siirtymistä sukupolvelta toiselle.

KULTURRÅDET

Skolverket

i Institutet för
språk och
folkminnen

Kielen ja
kansanperinteen
tutkimuslaitos

Muistiinpanoja

Vain mielikuvitus asettaa rajoja sille, miten kirjoja voi käyttää. Lukeminen ja kirjallisuus muodostavat merkittävän osa esikoulun työstä ja ovat tärkeitä työkaluja opetussuunnitelman tavoitteiden saavuttamiseksi.

Luetaan yhdessä! -esite käsittelee ääneen lukemista sekä kuvista ja teksteistä keskustelemista. Esitteessä on konkreettisia ehdotuksia siihen, miten lukemista voidaan käyttää esikoulutyössä.

Esitteestä löytyy myös esimerkkejä erilaisista aktiviteeteista sekä vinkkejä artikkeleista ja filmeistä työn tueksi.

Luetaan yhdessä! on Kulttuurineuvoston ja Kouluviraston yhdessä laatima inspiraatiomateriaali.

